

Underbilag 1 til Bilag 2.**Udenrigsministeriet.**

København, den 15. April 1946.

Hr. Formand Th. Laursen,
Sømændenes Forbund,
Herluf Trollesgade 5, K.

I et Møde i Udenrigsministeriet den 7. Januar 1946 overgav De Ministeriet en den 20. December 1945 dateret Skrivelse undertegnet P. E. Hansen, Repræsentant for søfarende i Shanghai, i hvilken Skrivelse der fremsættes forskellige Klager over det derværende Generalkonsulat.

I. Som første Klagepunkt har Sømændene fremført, at da der opstod Mulighed for ca. 50 danske Søfolk for at faa Hyre i engelske Skibe i Hongkong, fratog Generalkonsulatet dem deres Pas.

ad I. Generalkonsulatet har herom oplyst, at det allerede før den Tid havde anmodet Søfolkene om at deponere deres Pas, fordi det i forskellige Tilfælde var hændt, at Pas var bortkommet, og fordi Generalkonsulatet ansaa det for sin Pligt under Krigsforhold at sikre sig mod, at danske Pas kom i fremmede Hænder. Desuden var Generalkonsulatets Beholdning af Blanketter til Brug ved Udstedelsen af nye Pas ikke stor, og det var vanskeligt at faa den suppleret hjemmefra. Som Legitimation over for Politiet og de japanske Vagtposter kunde Pas ikke benyttes, idet der krævedes et saakaldt „Resident's Certificate“ med kinesisk Tekst, der ligeledes benyttedes ved Udlevering af Rationeringskort o. lign. Søfolkene har derfor altid faaet deres Pas udleveret, naar de godtgjorde at have Brug derfor.

Generalkonsulatet har intet foretaget, der kunde hindre Søfolk, som maatte ønske det, i at tage Hyre paa allierede Skibe; tværtimod havde Generalkonsulatet ifølge dets Indberetning i Sommeren 1941 flere Samtaler med det britiske Generalkonsulat i Shanghai angaaende eventuel Udmønstring af danske Søfolk med nogle engelske Skibe, der var under Bygning i Hongkong. Ved denne Lejlighed blev der givet Oplysning om, hvilke danske Søfolk der befandt sig i Shanghai. Som Forholdene var under den japanske Besættelse maatte Generalkonsulatet dog henstille til det britiske Generalkonsulat selv at rette Henvendelse til Søfolkene, enten direkte eller gennem private. Generalkonsulen sørgede imidlertid for, at der underhaanden tilgik de danske Søfolk Underretning om Sagen, og denne blev derefter drøftet af Søfolkene i et Møde. Om dette Møde lykkedes det det stedlige tyske Generalkonsulat at skaffe sig Underretning, hvilket resulterede i en Henvendelse til Udenrigsministeriet fra det tyske Gesandtskab i København, og efter Pres fra tysk Side afsendte Udenrigsministeriet den 22. Juli 1941 et saalydende Telegram til det danske Gesandtskab i Shanghai:

„Da Udenrigsministeriet erfarer, at Majoriteten af ca. 40 danske Søfolk, som støttes af Generalkonsulatet, ved et Møde for nylig under Ledelse af Lods Petersen, skal have besluttet at tage Tjeneste krigsførende Magters Skibe, bedes Gesandtskabet søge saadan Forhyring opgivet og foreholde vedkommende, at de ikke bør tage saadan Tjeneste, samt henlede deres Opmærksomhed paa Konsekvenser af Handling i Strid hermed, derunder at fremtidig Understøttelse ikke kan opnaas. Telegramsvar udbedes, ogsaa angaaende hvorledes forholdt med Sømændenes Pas.“